T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

www.balioglu.net

ANKARA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ METROPOL-İMAR A.Ş.

2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporu

Kasım 2020

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 5
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 6
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 6
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 7
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 7
7. DENETİM BULGULARI 7

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. Mali Tablolarda Yer Alan Bazı Kayıtlara İlişkin Kanıtlayıcı Belge Olmaması

2. Demirbaşlar Hesabında Yer Alan Bazı Varlıkların Şirkette Bulunmaması ve Demirbaşlar Hesabına Hatalı Kayıtlar Yapılması

3. Şirket Aleyhine Hükmolunan Mahkeme Kararları Olmasına Rağmen Bunlara İlişkin Tutarların Mali Tablolarda Gösterilmemesi

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Şirket Sermayesinin Kaybolması ve Şirket Borca Batık Durumda Olmasına Rağmen Gerekli İşlemlerin Yerine Getirilmemesi

2. Şirkete Ait Taşınmazın Şirket Faaliyet Konusu Kapsamında Kullanılmaması ve Atıl Bir Şekilde Bekletilmesi

3. Piyasa Araştırması Yapılmadan Yüksek Tutarlı Banka Kredisi Kullanılması

4. Yasal Yükümlülüklerin Zamanında Yerine Getirilmemesi ve Bu Nedenle İlave Masraflara Katlanılması

5. Kamu İhale Kanunu Kapsamında Yapılması Gereken Satın Almaların Bu Kanun Hükümleri Çerçevesinde Gerçekleştirilmemesi

6. Yönetim Kurulu Huzur Haklarının Hatalı Ödenmesi

7. Faaliyet Raporunun Gerekli Bilgi ve Bölümleri İçermemesi

8. Şirket Ana Hizmet Binasının Ruhsatsız Olması

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

1.1.1. Şirketin Tâbi Olduğu Mevzuat

Şirket tarafından yürütülen iş ve işlemlerde tâbi olunan temel mevzuat;

- 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu,
- 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu,
- 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu,
- 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'dur.

Bununla birlikte Şirket,

İşçi ve işveren hakları ile ilgili konularda başta 4857 sayılı İş Kanunu ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu olmak üzere diğer düzenlemelere,

Vergi ve buna ilişkin sorumluluklar konusunda başta 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu olmak üzere bu hususa ilişkin düzenlemelere,

Şirketin gerçekleştirdiği her türlü mal, hizmet alımı ve yapım işi ifasında ise 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu hükümlerine de tâbidir.

Şirket yukarıda sayılan kanunlara tâbi olmakla birlikte Genel Kurul ve Yönetim Kurulu Kararları çerçevesinde iş ve işlemlerini yürütmektedir.

1.1.2. Şirketin Amacı ve Faaliyet Konusu

METROPOL İmar İnşaat Taahhüt Proje Danışmanlık Tanıtım Müzik Spor Organizasyon Madencilik Turizm Sanayi ve Ticaret A.Ş. 15.05.1986 tarihinde faaliyete başlamıştır. Şirket, inşaat sanayii için her türlü imalat sanayi kurmak, işletmek, inşaat yapmak/yaptırmak, faaliyet konuları ile ilgili alanlarda gerekli her türlü araç ve gereç ile tesisat kurmak, her türlü proje hizmeti vermek, her türlü planlama çalışması yapmak ve bu kapsamda bölge planlamaları, metropolitan planlama çalışmaları faaliyet konuları ile ilgili alanlarda her türlü sosyal, mali ve ekonomik alanlarla ilgili araştırmaları yapmak işi ile uğraşmaktadır.

www.balioglu.net

Şirketin hisselerinin büyük bir çoğunluğu Ankara Büyükşehir Belediyesine aittir. Ankara Büyükşehir Belediyesinin pay oranı %99,3634 iken geri kalan küçük pay ise 8 adet ilçe belediyesine aittir.

Şirkette bir sene boyunca yapılan iş ve işlemler incelendiğinde, genel olarak Ankara Büyükşehir Belediyesinden ihale veya doğrudan temin yöntemi ile iş alındığı ve bu işlerin değişik kısımlarının büyük oranda alt yüklenici marifetiyle yaptırıldığı gözükmektedir. Söz konusu işler genelde yaya geçidi, üst geçitlere asansör yapılması ve yürüyen merdiven işlerinden oluşmaktadır. Daha önceleri kat karşılığı bina yapılması işleri de Şirket tarafından gerçekleştirilmişse de cari yılda bu şekilde devam eden bir iş bulunmamaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

1.2.1. Şirketin Teşkilat Yapısı

Şirket, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri doğrultusunda kurulmuş anonim bir şirkettir. Dolayısıyla, yönetim kurulu tarafından temsil ve idare olunur. Yönetim kurulu üyeliğine ancak gerçek kişiler seçilebilir. Pay sahibi olan bir tüzel kişi yönetim kurulu üyesi olamaz. Ancak, tüzel kişinin temsilcisi olan gerçek kişiler yönetim kurulu üyesi olarak seçilebilir. Yönetim kurulu niteliği gereği sürekli bir organdır.

www.balioglu.net

Anonim şirket yönetim kurulu; ortakların sermayelerinin korunması ve değerlendirilmesini, şirket alacaklılarının da alacaklarını emanet ettikleri, idare ve temsile yetkili bir organdır. Yönetim kurulu, anonim ortaklığın Kanun'la öngörülmüş zaruri bir organıdır.

1.2.2. Şirketin İnsan Kaynakları

Şirketin çalışanları 1475 ve 4857 sayılı İş Kanunlarına tabidir. Şirketin yönetimi ve temsili yönetim kurulu tarafından yürütülmektedir.

Şirketin organizasyon yapısı idari açıdan genel müdür yönetiminde genel müdüre bağlı bir genel müdür yardımcısı ile 2 müdürlük ve bunlara bağlı olarak çalışan yaklaşık 60 personelden oluşmaktadır.

1.2.3. Şirket Ortakları ve Şirketin Ortak Olduğu Diğer Şirketler

Şirket hisselerinin büyük bir çoğunluğu Ankara Büyükşehir Belediyesine aittir. Ankara Büyükşehir Belediyesinin pay oranı %99,3634 iken geri kalan küçük pay aşağıda detaylı bir şekilde belirtildiği üzere bazı ilçe belediyelerine aittir.

Ortak Adı	Pay Oranı (%)
Ankara Büyükşehir Belediyesi	99,3634
Çankaya Belediyesi	0,24
Altındağ Belediyesi	0,12
Yenimahalle Belediyesi	0,0022
Mamak Belediyesi	0,0022
Keçiören Belediyesi	0,11
Sincan Belediyesi	0,12
Etimesgut Belediyesi	0,0022
Gölbaşı Belediyesi	0,04

Bununla birlikte Şirket'in de BUGSAŞ A.Ş ve ALTIN-BEL İnş. Mad. Ltd. Şti.'de ufak pay oranları vardır.

Şirketin ortaklık yapısına ve ortağı olduğu diğer şirketlere bakıldığında Ankara Büyükşehir Belediyesi ve diğer iştirak şirketleri ile yoğun bir ilişki içerisinde olduğu açıkça gözükmektedir.

www.balioglu.net

1.3. Mali Yapı

Şirketin 2019 yılına ilişkin 213 sayılı Vergi Usul Kanunu gereğince hazırladığı temel mali tabloları olan Bilanço ve Gelir Tablosundan şirketin mali yapısına ilişkin aşağıdaki hususları özetlemek mümkündür;

- Şirketin toplam Aktif büyüklüğü 8.672.100,71 TL, Kısa Vadeli Yabancı Kaynakları 9.722.612,98 TL, Uzun Vadeli Yabancı Kaynakları ise 1.204.630,21 TL'dir.
- Toplam 13.494.659,00 TL Ödenmiş sermaye, 524.774,48 TL Kar Yedekleri ve 1.205.302,21 TL Geçmiş Yıllar Kârları; Geçmiş Yıllar Zararları ve Dönem Net Zararı sonrasında tamamen erimiş ve Özkaynaklar negatif sonuç vermiştir. Bir başka deyişle Şirketin aktif toplamı borçları karşılayamayacak seviyeye gelmiştir.
- Şirket 2019 yılında 4.094.184,50 TL zarar etmiştir. Zararın toplam brüt satış gelirlerine (22.482.975,54 TL) oranı yaklaşık %18'dir. Bir başka deyişle Şirket yaptığı satışların yaklaşık beşte biri kadar zarar etmektedir.
- Şirket 2019 yılında yaptığı satışlar ile satışların maliyetini dahi karşılayamamış 557.779,31 TL brüt satış zararı oluşmuştur. Söz konusu tutara faaliyet giderleri ve finansman giderleri de eklenince toplam dönem zararı 4.094.184,50 TL'yi bulmuştur.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda gerçek ve tüzel kişilerin münferit ve konsolide finansal tablolarını düzenlerken, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan, Türkiye Muhasebe Standartlarına, kavramsal çerçevede yer alan muhasebe ilkelerine ve bunların ayrılmaz parçası olan yorumlara uymak ve bunları uygulamak zorunda olduğu belirtilmiştir.

Ne var ki, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan Türkiye Muhasebe Standartları (TMS) Uygulama Kapsamına İlişkin Kurul Kararı'nda "Türkiye Finansal Raporlama Standartları" ve "Büyük ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standartları"nı uygulamak zorunda olan kurum, kuruluş ve işletmeler belirlenmiş, bu kapsamda olmayan kurum, kuruluş ve işletmelere yönelik Kurum tarafından henüz bir TMS yayımlanmadığından bunların münferit ve/veya konsolide finansal tablolarının hazırlanmasında yürürlükteki mevzuatın uygulanmasına devam edileceği belirtilmiştir. Şirket, mezkûr Kurul Kararı'nda standartları uygulayacak kurum, kuruluş ve işletmeler arasında sayılmadığından yürürlükteki mevzuat uyarınca finansal tablolarını hazırlamaya devam etmektedir.

www.balioglu.net

6102 sayılı Kanun'da Kanun'a tabi gerçek ve tüzel kişilerin, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun defter tutma ve kayıt zamanıyla ilgili hükümleri ile aynı Kanun'un 175 ve mükerrer 257'nci maddelerinde yer alan yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere uymak zorunda olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu yetkiye istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından 1 Seri No'lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği 26.12.1992 tarihinde yayımlanmış ve 1.1.1994 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

Şirketin tabi olduğu muhasebe sistemi yukarıda belirtilen 1 Seri No'lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde yer alan Tekdüzen Hesap Planıdır. Şirket muhasebesini Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ilkelerine uygun şekilde ve 7/A seçeneğine göre tutmaktadır.

Hangi şirketlerin bağımsız denetime tabi olacakları Bağımsız Denetime Tabi Şirketlerin Belirlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararına İlişkin Usul ve Esaslar'da belirlenmiştir. Söz konusu Usul ve Esaslar uyarınca belirlenen aktif büyüklük, satış hasılatı, çalışan sayısı gibi kriterler Şirket tarafından sağlanamadığından Şirket bağımsız denetime tabi

değildir.

6102 sayılı Kanun'un 397'nci maddesinin beşinci fıkrasında bağımsız denetime tabi olmayan anonim şirketlerin denetiminin nasıl yapılacağına ilişkin usul ve esasların Cumhurbaşkanınca çıkarılacak bir yönetmelikle düzenleneceği belirtilmişse de 2019 yılı sonuna kadar söz konusu hususta çıkarılmış bir yönetmelik bulunmamaktadır.

Şirket tarafından yeminli mali müşavir ile Kurumlar vergisi tasdik sözleşmesi imzalanmıştır. Bu kapsamda yeminli mali müşavir tarafından defter ve belgeler incelenmekte ve tasdik raporu düzenlenmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bu defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

www.balioglu.net

- Yevmiye Defteri
- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Gelir tablosu
- Envanter Defteri

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak

oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

www.balioglu.net

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç Kontrole ilişkin ciddi bir yapılanma ve çalışma bulunmamaktadır. Kontrol manasında Genel Kurula sunulan İç Denetim Komitesi Raporu haricinde bir çalışma gözlemlenmemiştir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Ankara Büyükşehir Belediyesi Metropol İmar A.Ş.'nin 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanakları" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

www.balioglu.net

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Mali Tablolarda Yer Alan Bazı Kayıtlara İlişkin Kanıtlayıcı Belge Olmaması

Şirket bilançosunun incelenmesi sonucunda; bilanço ve buna ilişkin detay kayıtlarda "Sayıştay Sorgu Emaneti" ve "Uluırmak KYK İşi" isminde çeşitli kayıtlar bulunduğu görülmüş, ne var ki söz konusu kayıtlardan Sayıştay Sorgu Emanetine ilişkin yevmiye defterinde yer alan detaylı bilgi haricinde kanıtlayıcı herhangi bir belgeye ulaşılamamıştır.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 64'üncü maddesinde tacirlerin defter tutma yükümlülüklerinin neler olduğu ifade edilmiş, aynı maddenin beşinci fıkrasında ise bu Kanun'a tabi gerçek ve tüzel kişilerin, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun defter tutma ve kayıt zamanıyla ilgili hükümleri ile aynı Kanun'un 175 ve mükerrer 257'nci maddelerinde yer alan yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere uymak zorunda oldukları belirtilmiştir.

Söz konusu yetkiye istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından 1 Seri No'lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği 26.12.1992 tarihinde yayımlanmış ve 1.1.1994 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

Mezkûr Tebliğ'in "I-Muhasebenin Temel Kavramları" başlıklı bölümünde muhasebenin temel kavramları açıklanmış, "Tarafsızlık ve Belgelendirme Kavramı" başlıklı 7'nci kısmında muhasebe kayıtlarının gerçek durumu yansıtan ve usulüne uygun olarak düzenlenmiş objektif belgelere dayandırılması gerektiği belirtilmiştir.

Yapılan incelemelerde, 136- Diğer Çeşitli Alacaklar Hesabının detay kodlarında "Sayıştay Sorgu Emaneti" adıyla 28.763,13 TL, 173- Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Maliyetleri Hesabında "Uluırmak K.Y.K. İşi" adıyla 14.673,97 TL, 353 Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Hakediş Bedelleri Hesabında yine "Uluırmak K.Y.K. İşi" adıyla 7.801,87 TL tutarında kayıt bulunduğu görülmüştür.

Ne var ki söz konusu kayıtlı tutarların -Sayıştay Sorgu Emanetine ilişkin yevmiye defteri kaydında yer alan bilgiler haricinde- hangi olay sonrasında muhasebeye alındığı, dayanağı olan işlemin mahiyetinin ne olduğu, şu andaki durumu gibi bilgilere ulaşılamamış, bu hususları tevsik edici herhangi bir belge bulunamamıştır.

www.balioglu.net

Muhasebe verilerinin güvenilirliği ticari işlemlerin belgelere dayandırılarak defterlere kaydedilmesiyle anlam kazanır. Yevmiye defterine herhangi bir işlem kaydedilirken mutlaka bir belgeye dayanması gerekir. Aksi takdirde defterlere kaydedilen işlemlerin dayanağı olup olmadığının, gerçeği yansıtıp yansıtmadığının anlaşılması mümkün değildir. Bu ise temel amacı gerçek durumun yansıtılması olan mali tabloların güvenilirliğini engellemektedir. Bu nedenle muhasebede yer alan kayıtlardan belgesi eksik olanların vakit kaybetmeksizin tamamlanması, yeni yapılacak kayıtlarda belge esaslı işlemlere dikkat edilmesi, muhasebenin doğruluğu ve mali tabloların güvenilirliği açısından büyük önem arz etmektedir.

BULGU 2: Demirbaşlar Hesabında Yer Alan Bazı Varlıkların Şirkette Bulunmaması ve Demirbaşlar Hesabına Hatalı Kayıtlar Yapılması

Şirket mali tablolarında yer alan "255 Demirbaşlar hesabının" incelenmesi sonucunda; söz konusu hesapta yer alan bazı varlıkların fiziki olarak Şirkette bulunmadığı görülmüştür. Ayrıca 2005 yılı demirbaş alımları için ayrılan amortismanın bu alımların tutarından daha fazla olduğu ve "26 Maddi Olmayan Duran Varlıklar Hesap Grubuna" kaydedilmesi gereken bilgisayar programlarının "Demirbaşlar hesabına" kaydedildiği tespit edilmiştir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun "Defter tutma yükümlülüğü" başlıklı 64'üncü maddesinin birinci fıkrasında tacirlerin defter tutma yükümlülüğünden detaylı bir şekilde bahsedilmiş, aynı maddenin beşinci fıkrasında bu Kanun'a tabi gerçek ve tüzel kişilerin, 213

sayılı Vergi Usul Kanunu'nun defter tutma ve kayıt zamanıyla ilgili hükümleri ile aynı Kanun'un 175 ve mükerrer 257'nci maddelerinde yer alan yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere uymak zorunda olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu yetkiye istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından 1 Seri No'lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği 26.12.1992 tarihinde yayımlanmış ve 1.1.1994 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

Mezkûr Tebliğ'in "II– Düzenlemenin Amacı" başlıklı maddesinde Tebliğ'in amacı, bilanço usulünde defter tutan gerçek ve tüzel kişilere ait teşebbüs ve işletmelerin faaliyet ve sonuçlarının sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi, mali tablolar aracılığı ile ilgililere sunulan bilgilerin tutarlılık ve mukayese edilebilirlik niteliklerini koruyarak gerçek durumu yansıtmasının sağlanması ve işletmelerde denetimin kolaylaştırılması olarak belirtilmiştir.

Aynı Tebliğ'in "V– Tekdüzen Hesap Çerçevesi, Hesap Planı ve Hesap Planı Açıklamaları başlıklı bölümünde; 255 Demirbaşlar Hesabı; *"İşletme faaliyetlerinin yürütülmesinde kullanılan her türlü büro makine ve cihazları ile döşeme, masa, koltuk, dolap, mobilya gibi maddi varlıkların izlendiği hesap"* olarak tanımlanmış,

257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı; *"Maddi duran varlık bedellerinin, kullanılabilecekleri süre içerisinde hesaben yok edilebilmesini sağlamak amacıyla kullanılan hesap"* olarak ifade edilmiştir.

Aynı Bölümde 26 Maddi Olmayan Duran Varlıklar Hesap Grubunun tanımı;

"Herhangi bir fiziksel varlığı bulunmayan ve işletmenin belli bir şekilde yararlandığı veya yararlanmayı beklediği aktifleştirilen giderler ile belli koşullar altında hukuken himaye gören haklar ve şerefiyelerin izlendiği hesap grubudur" şeklinde yapılmıştır.

Buna göre; mali tabloların fiili durumu gerçeğe uygun olarak yansıtması gerektiği, Demirbaşlar Hesabına fiilen işletmede bulunan varlıkların kaydedileceği, amortisman uygulamasının varlık bedelinin yok edilmesi amacıyla yapıldığı, dolayısıyla söz konusu bedeli geçmesinin mümkün olmadığı, fiziksel varlığı bulunmayan lisans, hak gibi çeşitli unsurların 26 Maddi Olmayan Duran Varlıklar Hesap Grubunda izleneceği hususlarında herhangi bir tereddüt bulunmamaktadır.

Yapılan incelemelerde;

www.balioglu.net

255 Demirbaşlar Hesabında, fiilen işletmede bulunmayan ve toplam tutarı 6.135,00 TL olan "Tarihi Türk Müziği Müzik Aletleri" yer aldığı,

2005 yılı demirbaşları için 255- Demirbaşlar Hesabında 28.108,96 TL kayıtlı tutar bulunmasına rağmen 257 Birikmiş Amortismanlar (-) hesabında söz konusu yıl demirbaşları için 32.781,54 TL amortisman ayrıldığı,

Ayrıca muhasebe ve inşaat işlerinde kullanılan ve toplam tutarı 11.169,29 TL olan çeşitli yazılım programlarının 26-Maddi Olmayan Duran Varlıklar Hesap Grubu yerine 255-Demirbaşlar hesabında takip edildiği görülmüştür.

Muhasebenin temel işlevlerinden birisi de fiili durumun mali tablolara yansıtılmasıdır. Söz konusu işlem yapılırken gerçeklik en önemli unsurlardan biridir. Bunula birlikte yapılacak kayıtlar ve ayrılacak amortismanlarda mevzuatta öngörülen ilkelere riayet edilmesi Şirket tablolarının ilgililer tarafından rahatlıkla anlaşılmasını, karşılaştırılmasını ve denetlenebilmesini sağlayacaktır. Bu nedenle mali tablolar hazırlanırken yukarıda bahsedilen ilke ve uygulamalara riayet edilmeli, hatalı işlemler yine muhasebe ilkeleri gözetilerek düzeltilmelidir.

www.balioglu.net

Fiilen işletmede bulunmayan ve toplam tutarı 6.135,00 TL olan bazı demirbaşların kayıtlarda yer alması ve toplam tutarı 11.169,29 TL olan çeşitli yazılım programlarının Maddi Olmayan Duran Varlıklar Hesap Grubu yerine Demirbaşlar Hesabında izlenmesi Şirket bilançosunda yer alan 255- Demirbaşlar Hesabının 17.304,29 TL fazla, 260 Haklar Hesabının ise 11.169,29 TL eksik gösterilmesine sebebiyet vermiştir. Ayrıca Demirbaşlar Hesabına kayıtlı tutardan daha fazla amortisman ayrılarak 257- Birikmiş Amortismanlar Hesabının(-) 4.672,58 TL hatalı oluşmasına neden olunmuştur.

BULGU 3: Şirket Aleyhine Hükmolunan Mahkeme Kararları Olmasına Rağmen Bunlara İlişkin Tutarların Mali Tablolarda Gösterilmemesi

Şirketin taraf olduğu davaların incelenmesi sonucunda; Şirket aleyhine açılan bir kısım davalar olduğu, söz konusu davalar nedeniyle mali tablolarda herhangi bir bilgiye yer verilmediği, bu davalardan 2019 yılı sona ermeden önce Şirket aleyhine hükmolunup icrai nitelik kazananlar için de herhangi bir muhasebe kaydı yapılmadığı, söz konusu tutarların mali tablolara yansıtılmadığı tespit edilmiştir.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nda verilen yetkiye istinaden Hazine ve Maliye

Bakanlığı tarafından 1 Seri No'lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği 26.12.1992 tarihinde yayımlanmış ve 1.1.1994 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

Mezkûr Tebliğ'in "II– Düzenlemenin Amacı" başlıklı maddesinde Tebliğ'in amacı, bilanço usulünde defter tutan gerçek ve tüzel kişilere ait teşebbüs ve işletmelerin faaliyet ve sonuçlarının sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi, mali tablolar aracılığı ile ilgililere sunulan bilgilerin tutarlılık ve mukayese edilebilirlik niteliklerini koruyarak gerçek durumu yansıtmasının sağlanması ve işletmelerde denetimin kolaylaştırılması olarak belirtilmiştir.

Tebliğ'in "I-Muhasebenin Temel Kavramları" başlıklı bölümünde muhasebenin temel kavramları açıklanmış,

"Dönemsellik Kavramı" başlıklı 4'üncü kısmında gelir ve giderlerin tahakkuk esasına göre muhasebeleştirilmesi, hasılat, gelir ve kârların aynı döneme ait maliyet, gider ve zararlarla karşılaştırılması gerektiği,

www.balioglu.net

"Tam Açıklama Kavramı" başlıklı 9'uncu kısmında, mali tablo kalemleri kapsamında yer almayan ancak alınacak kararları etkileyebilecek, gerçekleşmesi muhtemel olaylara da mali tablolarda yer verilmesi gerektiği belirtilmiş,

"İhtiyatlılık Kavramı" başlıklı 10'uncu kısmında ise aynen;

"Bu kavram, muhasebe olaylarında temkinli davranılması ve işletmenin karşılaşabileceği risklerin göz önüne alınması gereğini ifade eder. Bu kavramın sonucu olarak, işletmeler, muhtemel giderleri ve zararları için karşılık ayırırlar, muhtemel gelir ve kârlar için ise gerçekleşme dönemlerine kadar herhangi bir muhasebe işlemi yapmazlar. Ancak bu kavram gizli yedekler veya gereğinden fazla karşılıklar ayrılmasına gerekçe oluşturamaz." denilmiştir.

Tebliğ'in "III- Mali Tablolar İlkeleri" başlıklı bölümünde, yabancı kaynaklara ilişkin ilkeler belirlenirken tutarları kesinlikle saptanamayan veya durumları tartışmalı olanlar da dâhil olmak üzere işletmenin bilinen ve tutarları uygun olarak tahmin edilebilen bütün yabancı kaynaklarının kayıt ve tespit edilmesi ve bilançoda gösterilmesi gerektiği belirtilmiş, işletmenin bilinen ancak tutarları uygun olarak tahmin edilemeyen durumlarının da bilançonun dipnotlarında açık olarak belirtilmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Aynı Tebliğ'in "V– Tekdüzen Hesap Çerçevesi, Hesap Planı ve Hesap Planı

Açıklamaları başlıklı bölümünde yer alan 37 Borç ve Gider Karşılıkları Hesap Grubu;

"Bilanço tarihinde belirgin olarak ortaya çıkan ancak tutarının ne olacağı kesin olarak bilinemeyen veya tutarı bilinmekle birlikte ne zaman tahakkuk edeceği bilinemeyen kısa vadeli borçlar veya giderler için ayrılan karşılıkların izlendiği hesap grubudur." şeklinde tanımlanmıştır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere; mali tablolar gerçek durumu yansıtmalı ve gerçekleşmesi muhtemel olaylara da mali tablolarda yer verilmelidir. Ayrıca gider tahakkukları ilgili dönemde yapılarak mali tablolarda gösterilmeli, muhtemel giderler için işletmeler tarafından karşılık ayrılmalıdır. Bununla birlikte işletmenin bilinen ve tutarları uygun olarak tahmin edilebilen bütün yabancı kaynaklarının kayıt ve tespit edilmesi ve bilançoda gösterilmesi, hatta tutarları uygun olarak tahmin edilemeyen durumların bile en azından bilançonun dipnotlarında gösterilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde;

www.balioglu.net

Şirket aleyhine çeşitli tarihlerde dava ve icra takipleri yapıldığı, ancak söz konusu hususlar için gerek bilançonun yabancı kaynaklar bölümünde gerekse de bilanço dipnotlarında herhangi bir kayıt yapılmadığı görülmüştür.

Şirket aleyhine açılan söz konusu davalardan birinde, Mahkeme tarafından hakediş alacağı olarak 216.838,85-TL'nin ve kesin teminat mektuplarına ilişkin olarak 389.810,00-TL'nin dava tarihinden itibaren işleyecek avans faizi ile birlikte davalı Şirketten alınarak davacıya ödenmesine karar verilmiş, söz konusu Karar temyizen incelenmek üzere Yargıtay'ın ilgili Dairesine gönderilmiştir. İlgili Daire, sadece vekâlet ücretine yapılan itirazı kabul etmiş, diğer itirazları ise reddetmiştir. Her ne kadar ilgili dava tekrardan ilk derece mahkemesinde yargılanacak olsa da gerek ilk derece mahkemesi tarafından verilen ilk Karar gerekse de Yargıtay'ın vekâlet ücretine ilişkin itiraz hariç tüm itirazları reddetmesi söz konusu tutarın Şirket için muhtemel bir gider ve zarar olduğu konusunda tereddüt bırakmamaktadır. Yukarıda yer alan tutarlardan da görüleceği üzere faiz, harç ve vekâlet ücreti hariç Şirketin söz konusu davada muhtemel gideri 600.000,00 TL'nin üzerindedir.

Şirket aleyhine açılan bir başka davada, davacı birçok kişi ve şirketi davalı olarak göstermiş, söz konusu davada Metropol İmar A.Ş.'nin 11.007,31 TL'den ve bu tutara ilişkin faiz ile bu tutarın hissesine düşen harç, yargılama gideri ve vekâlet ücretinden sorumlu olduğuna hükmedilmiş, söz konusu hüküm Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 24. Hukuk

Dairesi tarafından 12.11.2019 tarihinde onanarak icrai nitelik kazanmıştır.

Sosyal güvenlik hukukundan kaynaklanan bir başka davada 21.091,47 TL davacı zararının sarf ödeme ve onay tarihlerinden itibaren işleyecek yasal faiz ile birlikte Şirketin de içinde bulunduğu davalılardan müteselsilen alınarak davacıya verilmesine karar verilmiş, söz konusu Karar Yargıtay 10. Hukuk Dairesi tarafından 02.11.2018 tarihinde onanarak kesinleşmiştir.

Yukarıda, "kesin hüküm verilmemesine rağmen muhtemel gider ihtimali yüksek olan", "hüküm verilen, icrai nitelik kazanan, fakat henüz kesinleşmeyen", "hüküm verilen ve kesinleşen" kararlardan birer tanesine örnek mahiyetinde yer verilmiştir. Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nin yukarıya alınan hükümlerine göre Şirketin muhtemel giderleri ve zararları için karşılık ayırması, bilinen ve tutarları uygun olarak tahmin edilebilen bütün yabancı kaynaklarını kayıt ve tespit etmesi gerekirken söz konusu kayıtlar yapılmamış, muhtemel ve kesinleşen giderler bilançoda gösterilmemiştir.

Şirketin mali yapısı, faaliyet ve bunların sonuçlarıyla yalnızca Şirket ile doğrudan ilgili olan işletme sahip ve ortakları değil, aynı zamanda o işletme ile ticari, mali ve ekonomik ilişkiler kuran işletmeler, toplum bireyleri, kredi, finans ve yatırım kuruluşları, çeşitli kamu kurum ve kuruluşları da ilgilenmektedir. Söz konusu hususta sağlıklı ve güvenilir bilgi sahibi olmanın kaynağı ise o işletmenin muhasebe kayıt ve belgeleri ile bunlara dayanılarak hazırlanmış mali tablolardır. Bu nedenle mali tablolar hazırlanırken yukarıda bahsedilen ilke ve uygulamalara riayet edilmeli, Şirket ortakları ve diğer ilgili tüm kesimler için Şirketin mevcut ve muhtemel tüm durum, risk, gider ve zararları mali tablolara yansıtılmalıdır.

www.balioglu.net

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Şirket Sermayesinin Kaybolması ve Şirket Borca Batık Durumda Olmasına Rağmen Gerekli İşlemlerin Yerine Getirilmemesi

Kurumun 2017-2018 ve 2019 yıllarına ait mali tablolarının incelenmesi sonucunda; Şirket sermayesinin yıllar itibariyle gerçekleşen zararlar nedeniyle karşılıksız kaldığı, aktif hesaplarda yer alan toplam tutarın toplam borçları karşılayamayacak duruma geldiği, bir başka deyişle Şirketin "borca batık" durumda olduğu, ancak yönetim kurulu tarafından Türk Ticaret Kanunu'na göre yapılması gereken işlemlerin gerçekleştirilmediği tespit edilmiştir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 376'ncı maddesinde anonim şirketlerde sermayenin kaybı ve borca batık olma durumu ile ilgili detaylı bilgilere yer verilmiştir. Bu kapsamda sermaye ile Kanuni yedek akçeler toplamının yarısının ve üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kalması ile şirketin borca batık durumda olması hususları ayrı ayrı incelenmiş ve bu kapsamda yönetim kurulu ve genel kurul tarafından yerine getirilmesi gereken hususlar detaylı bir şekilde anlatılmıştır. Söz konusu hususların yerine getirilmemesi durumunda şirketin kendiliğinden sona ermesi ve iflasının istenmek zorunda kalması gibi ağır yaptırımlar ve işlemler öngörülmüştür.

6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 376'ncı Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ'de de konu hakkında detaylı açıklamalara yer verilmiştir.

Tebliğ'in ikinci bölümünde "Sermaye Kaybı", üçüncü bölümünde ise "Sermaye ile Kanuni Yedek Akçeler Toplamının Tamamının Karşılıksız Kalması" durumu detaylı bir şekilde düzenlenmiş, şirketin aktiflerinin borçlarını karşılayamaması hali *"borca batık olma durumu*" olarak ifade edilmiştir.

www.balioglu.net

Şirketin 2017 yılı Bilançosunda ödenmiş sermaye 13.494.659,00 TL, kar yedekleri 524.774,48 TL olarak gerçekleşmiştir. İlgili yılda net zarar ise (Geçmiş Yıllar Kârları, Geçmiş Yıllar Zararları ve Dönem Net Zararı toplamı) 10.597.539,49 TL olmuştur. Görüleceği üzere Kanun'un 376'ncı maddesinin ikinci fıkrasına göre sermaye ve kanuni yedek akçeler toplamının 2/3'ü olan 9.346.288,99 TL'nin üzerinde bir tutar zarar nedeniyle karşılıksız kalmıştır. Söz konusu durumda derhal Kanun'un 376'ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan hususlar tatbik edilmesi gerekirken bu hususların yerine getirildiğine ilişkin bir belgeye rastlanmamıştır.

2018 yılı Bilançosunda ödenmiş sermaye ve kâr yedekleri 2017 yılı ile aynı tutarda gerçekleşmiş, toplam zarar ise bir önceki seneye göre daha da artarak 12.180.391,50 TL olmuştur. Sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının üçte ikisinden daha fazla bir tutar zarar sebebiyle karşılıksız kalmasına ve her geçen yıl sermaye kaybı daha fazla olmasına rağmen Kanun ve Tebliğ'de belirtilen işlemler yapılmamış ve gerekli önlemler alınmamıştır.

Gerekli iyileştirme çalışmaları ve sermayeye ilişkin zorunlu tutulan işlemlerin yapılmaması Şirketi 2019 yılında daha da kötü bir duruma sokmuş, ödenmiş sermaye ve kâr yedekleri bir önceki yıl ile aynı kalmasına rağmen toplam zarar 16.274.575,96 TL olarak gerçekleşerek sermaye ve kar yedeklerinin tamamen karşılıksız kalmasına ve Şirketin

aktiflerinin borca yetmeyecek seviyeye gelerek borca batık duruma düşmesine sebebiyet verilmiştir. Bu aşamada Kanun'un 376'ncı maddesinin üçüncü fıkrasındaki hükümler ile Tebliğ'in üçüncü bölümündeki işlemlerin gerçekleştirilmesi gerekirken bu hususların gerçekleştirildiğine dair herhangi bir belge ve bilgiye de rastlanmamıştır.

Şirket yetkilileri tarafından şirketin yıllara yaygın inşaat işleri ile uğraştığı, dolayısıyla karlılık oranının söz konusu işlerin bitmesi ile olumlu şekilde değişim göstereceği belirtilmişse de bu yaklaşımın borca batık olma ve sermayeyi kaybetme durumları ile herhangi bir ilgisi bulunmamaktadır. Zira söz konusu hususlar için Kanun'da düzenlenmiş herhangi istisnai bir durum bulunmadığı gibi, hesaplama yapılırken de karlılık oranı değil "aktif" ve "borç" büyüklükleri kıyaslanmaktadır. Yıllara yaygın inşaat işleri ise tamamlanmamış olsa da muhasebe kayıtlarına alınmakta ve aktif-pasif büyüklükleri etkilemektedir.

21.02.2020 tarihinde yapılan Olağan Genel Kurul toplantısında sermaye artırımı kararı alınarak borca batık olma durumu sonlandırılmışsa da söz konusu işlem ilgili mali yıl sona erdikten sonra yapıldığından 2019 yılı ve öncesinde yönetim kurulu ve genel kurul tarafından yapılması gerekirken yapılmayan ve hataya sebep olan tüm hususları tamamen ortadan kaldıracak nitelikte değildir.

www.balioglu.net

Bununla birlikte kanun koyucu tarafından sadece sermaye kaybının veya borca batık durumun gerçekleşmesi durumlarına özgü düzenlemeler yapılmamış, söz konusu durumlar hiç oluşmadan da gerekli önlemlerin alınması amacıyla bazı çalışmaların yapılması zorunlu tutulmuştur. Bu kapsamda Kanun'un "Riskin erken saptanması ve yönetimi" başlıklı 378'inci maddesinde yönetim kurulu; şirketin varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşüren sebeplerin erken teşhisi, bunun için gerekli önlemler ile çarelerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla, uzman bir komite kurmak, sistemi çalıştırmak ve geliştirmekle -pay senetleri borsada işlem gören şirketlerde doğrudan, diğer şirketlerde ise denetçinin gerekli görüp bunu yazılı olarak bildirmesi üzerine- yükümlü tutulmuştur.

Bu kapsamda Şirket tarafından arka arkaya gerçekleşen zararlar dikkate alınmalı ve zarara sebebiyet veren uygulamalardan vazgeçilmelidir. Sürekli olarak zarar sonrası sermaye artışı ile şirket devamlılığının sağlanması da doğru bir yaklaşım değildir.

Şirket tarafından gerçekleştirilen işlerin tamamı Şirket hisselerinin %99'una sahip olan Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılan ihaleler sonucunda kazanılan işlerdir. Söz

konusu işler için teklifte bulunulurken gerek söz konusu işlerin maliyetleri gerekse de genel yönetim giderlerinden bu işlere düşecek paylar dikkate alınmalı ve buna göre makul ve sürdürülebilir fiyat teklifleri oluşturulmalıdır.

2019 yılı Gelir Tablosu incelendiğinde brüt satış tutarının, satışların maliyetini dahi karşılayamadığı görülmüştür. Bu zararın üzerine faaliyet ve finansman giderleri de eklendiğinde 2019 yılı için dönem zararı 4 milyon TL'nin üzerine çıkmıştır. Türk Ticaret Kanunu'nun 16 ve 18'inci maddesinde belirtildiği üzere belediye tarafından ticari şekilde işletilmek üzere kurulan kuruluşlar da tacirdir ve her tacirin, ticaretine ait bütün faaliyetlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmesi gerekmektedir. Belli bir kâr oranı elde edilemeyecek, hatta zarar edilecek işlere girişilmesi, bir de bu zararın üzerine diğer Şirket giderlerinin eklenmesi Şirketin mevcudiyetini devam ettirebilmesi açısından oldukça büyük bir risk oluşturmaktadır. Bununla birlikte Şirketin genel yönetim giderlerinin de analiz edilmesi, gerek yönetim kurulu üye sayısı ve huzur hakkı tutarları gerekse de diğer personel giderlerinin gözden geçirilerek Şirketin büyüklüğü ve iş hacmi ile mütenasip düzenlemeler yapılması zararın önlenmesi açısından faydalı bir çalışma olacaktır.

www.balioglu.net

Yukarıda detaylı bir şekilde anlatıldığı üzere Kanun koyucu anonim şirketlerin devamlı olarak kontrol altında tutulmasını irade etmiş, bu kapsamda sermayenin yarısının, üçte ikisinin veya tamamının kaybedilmesi durumlarına göre hem Şirketin hem de Şirketle ilgili diğer kişilerin hak ve menfaatlerinin korunması amacıyla ayrı ayrı önlem mekanizmalarının uygulanmasını zorunlu tutmuştur. Bu durumlarla karşılaşıldığında genel kurul derhal konudan haberdar edilmeli ve genel kurul tarafından gerekli tedbirler alınmalıdır. Mezkûr uygulamaların gerçekleştirilmemesi şirketin kendiliğinden sona ermesi veya iflasının istenmesi gibi ağır hükümlerin uygulanmasını zorunlu kılacaktır. Bu nedenle Kanun'da yer alan amir hükümlerin geciktirilmeksizin uygulanması Şirketin varlığını sürdürebilmesi ve işlemlerinin hukuka uygun olması açısından büyük önem arz etmektedir.

BULGU 2: Şirkete Ait Taşınmazın Şirket Faaliyet Konusu Kapsamında Kullanılmaması ve Atıl Bir Şekilde Bekletilmesi

Şirket mali tablolarında Binalar hesabının incelenmesi sonucunda, Şirkete ait Gölbaşı ilçesi Tuluntaş mahallesinde bir adet taşınmaz bulunduğu, söz konusu taşınmaz üzerinde müstakil bir binanın yer aldığı, ancak söz konusu taşınmazın Şirketin faaliyet konuları ile ilgili alanlarda kullanılmadığı, bir başka deyişle atıl bir vaziyette bekletildiği tespit edilmiştir.

Şirket, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na tabi bir anonim şirkettir. Türk Ticaret Kanunu'nun 16 ve 18'inci maddesinde belirtildiği üzere belediye tarafından ticari şekilde işletilmek üzere kurulan kuruluşlar da tacirdir ve her tacirin, ticaretine ait bütün faaliyetlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmesi gerekmektedir.

Kanun'un 365'inci maddesinde anonim şirketlerin yönetim kurulu tarafından yönetileceği ve temsil olunacağı düzenlenmiş, "Özen ve bağlılık yükümlülüğü" başlıklı 369'uncu maddesinde ise yönetim kurulu üyeleri ve yönetimle görevli üçüncü kişilerin görevlerini tedbirli bir yöneticinin özeniyle yerine getirmek ve şirketin menfaatlerini dürüstlük kurallarına uyarak gözetmek yükümlülüğü altında olduğu belirtilmiştir.

Kanun'da yer alan hükümler, tacirin öngörülü, konusunu bilen, hukuki ve fiili durumları kavrayabilme özelliklerine sahip olmasını gerektirmektedir. Basiretli iş adamı kavramı iyi niyeti de içine almakla birlikte, iyi niyetten de öte tedbirli bir hareketi, vasat bir şahıstan daha fazla özen gösterme gereğini, ticari hayatın gereklerini ve teamüllerini iyi bilmeyi ve gelecekteki şartları tahmini de ifade etmektedir.

www.balioglu.net

Şirket ana sözleşmesinde Şirketin kuruluş amaçları ve uğraştığı işler ayrıntıları ile belirtilmiş olmasına rağmen, yapılan incelemelerde Gölbaşı ilçesi Tuluntaş mahallesinde yer alan müstakil taşınmazın Şirket faaliyetlerinde kullanılmadığı, söz konusu taşınmazın atıl bir vaziyette bekletildiği tespit edilmiştir.

Yukarıda yer verilen Kanun hükümleri uyarınca söz konusu taşınmazın faaliyet konusu işler kapsamında kullanılması, bunun mümkün olmadığı durumlarda ise başka faydalanma yollarının değerlendirilmesi önem arz etmektedir. Yapılacak bu işlem profesyonel yönetim anlayışı ile Kanun'da belirtilen "basiretli bir tüccar gibi hareket edilmesi" hükmüne daha uygun olacak ve şirket menfaatlerinin korunmasına daha fazla hizmet edecektir.

BULGU 3: Piyasa Araştırması Yapılmadan Yüksek Tutarlı Banka Kredisi Kullanılması

Mali tablolarda yer alan Banka Kredileri hesaplarının incelenmesi sonucunda; Şirket tarafından yüksek tutarlı banka kredileri kullanıldığı, söz konusu kredi kullanımlarına ilişkin Yönetim Kurulu Kararı alınmadan önce piyasa araştırması yapılmadığı, doğrudan doğruya bir banka belirlenerek sözleşme imzalandığı, diğer bankalardan faiz ve diğer hususlara ilişkin teklif alınmadığı tespit edilmiştir.

Şirket, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na tabi bir anonim şirkettir. Türk Ticaret Kanunu'nun 16 ve 18'inci maddesinde belirtildiği üzere belediye tarafından ticari şekilde işletilmek üzere kurulan kuruluşlar da tacirdir ve her tacirin, ticaretine ait bütün faaliyetlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmesi gerekmektedir.

Kanun'un 365'inci maddesinde anonim şirketlerin yönetim kurulu tarafından yönetileceği ve temsil olunacağı düzenlenmiş, "Özen ve bağlılık yükümlülüğü" başlıklı 369'uncu maddesinde ise yönetim kurulu üyeleri ve yönetimle görevli üçüncü kişilerin görevlerini tedbirli bir yöneticinin özeniyle yerine getirmek ve şirketin menfaatlerini dürüstlük kurallarına uyarak gözetmek yükümlülüğü altında olduğu belirtilmiştir.

Şirketin mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinde tabi olduğu 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda rekabet, ihtiyaçların uygun şart ve zamanda karşılanması ve kaynakların verimli kullanılması ilkeleri temel ilkeler olarak belirlenmiş ve bunları sağlamak için söz konusu alımlarda Kanun'da belirtilen ihale usullerinden birinin seçilmesi zorunlu tutulmuştur.

www.balioglu.net

Mezkûr Kanun'un 22'nci maddesinde ise bazı özel durumlar için Kanun'un en kolay alım yöntemi olan doğrudan temin yöntemine yer verilmiştir. Söz konusu maddenin birinci fıkrasının (d) bendinde büyükşehir belediyesi sınırları dâhilinde bulunan idarelerin 90.358,00 Türk Lirasını aşmayan ihtiyaçlarında ilân yapmaksızın ve teminat almaksızın doğrudan temin usulünü kullanabilecekleri düzenlenmiştir. Ne var ki en kolay yöntem olarak ifade edilen bu tip alımlarda bile piyasada fiyat araştırması yapılması zorunlu tutulmuştur.

Görüldüğü üzere kanun koyucu, işlerin hızlanması ve küçük tutarlı sayılabilecek alımlarda idarelerin hızlı hareket edebilmesi adına bazı özel kolaylaştırıcı usuller öngörmüş, ancak bu tutardaki alımlarda bile piyasa fiyat araştırması yapılmasını zorunlu tutmuştur. Dolayısıyla Türk Ticaret Kanunu'na göre özen yükümlülüğü bulunan ve Şirketin hak ve menfaatlerini korumakla görevlendirilen yönetim kurulunun da çok büyük tutarlardaki banka kredi kullanımlarında en azından piyasa araştırması yapması, Türkiye'de faaliyet gösteren bankalardan bazılarından teklif alması, kendisine tevdi edilen görev ve sorumluluğun doğal bir sonucudur.

Yapılan incelemelerde Yönetim Kurulu tarafından bir bankadan 14.000.000,00 TL kredi kullanma kararı alındığı, bu karar kapsamında ilgili Banka ile 10.000.000,00 TL üzerinden "Genel Kredi Sözleşmesi" imzalandığı görülmüştür. Şirketin 2019 yılı toplam aktif büyüklüğünün 8.672.100,71 TL, aynı yıla ilişkin brüt satış tutarının ise 22.482.975,54 TL

olduğu düşünüldüğünde alınan kredi tutarının ve bu tutara ilişkin kararın Şirket açısından ne kadar önemli olduğu rahatlıkla anlaşılacaktır. Ne var ki denetim esnasında söz konusu kredi kullanımına ilişkin herhangi bir araştırma tutanağına veya diğer bankalara ilişkin tekliflere rastlanmamıştır.

Her ne kadar Şirket yetkilileri tarafından Kamu Haznedarlığı Genel Tebliği delil gösterilerek kamu bankaları ile çalışılması gerektiği ifade edilmiş ve bu kapsamda kredi sözleşmesi imzalandığı belirtilmişse de Kamu Haznedarlığı Genel Tebliği'nde kapsama dahil kurumların kaynaklarını nasıl kullanacakları, hangi bankada kaynakların nasıl değerlendirileceği detaylı bir şekilde anlatılmış, ancak bu kurumlar tarafından yapılacak kredi anlaşmalarına ilişkin herhangi bir husus ve sınırlamaya yer verilmemiştir.

Türk Ticaret Kanunu'nda yer alan hükümler, tacirin öngörülü, konusunu bilen, hukuki ve fiili durumları kavrayabilme özelliklerine sahip olmasını gerektirmektedir. Basiretli iş adamı kavramı iyi niyeti de içine almakla birlikte, iyi niyetten de öte tedbirli bir hareketi, vasat bir şahıstan daha fazla özen gösterme gereğini, ticari hayatın gereklerini ve teamüllerini iyi bilmeyi ve gelecekteki şartları tahmini de ifade etmektedir. Şirket açısından çok büyük öneme haiz yüksek tutarlı banka kredi kullanımlarında doğrudan temin gibi ufak çaplı alımlarda bile öngörülen piyasa araştırması yapılması hususuna dikkat edilmemesi yukarıda bahsedilen özen yükümlüğü ile bağdaşmamaktadır.

www.balioglu.net

Bu nedenle yapılacak bu tip işlemlerde gerekli araştırmanın yapılması, aynı hizmeti verebilecek benzer kuruluşlardan teklifler alınması ve bu suretle Şirket açısından en avantajlı durumun ortaya konulması profesyonel yönetim anlayışı ile Kanun'da belirtilen "basiretli bir tüccar gibi hareket edilmesi" hükmüne daha uygun olacak ve şirket menfaatlerinin korunmasına daha fazla hizmet edecektir.

BULGU 4: Yasal Yükümlülüklerin Zamanında Yerine Getirilmemesi ve Bu Nedenle İlave Masraflara Katlanılması

Şirkete ait borçlar ve kanunen kabul edilmeyen giderlerin incelenmesi sonucunda; vergi ve prim borcu, ilam ve icra ödemesi gibi çeşitli ödemelerin zamanında yapılmadığı, bu nedenle Şirketin gecikme bedeli, faiz, gecikme zammı, idari ceza gibi ilave maliyetlere katlanmak zorunda kaldığı tespit edilmiştir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 94'üncü maddesinde hizmet erbabına yapılan ücret ödemeleri dolayısıyla ilgililerin Gelir Vergilerine mahsuben işveren tarafından

gerçekleştirilecek tevkifatlara ilişkin detaylı açıklamalara yer verilmiş, 84'üncü maddesinde ise söz konusu tevkifatlar dolayısıyla muhtasar beyanname verileceği düzenlenmiştir.

Aynı Kanun'un, 98'inci maddesinde vergi tevkifatı yapmaya mecbur olanların bir ay içinde tevkif ettikleri vergileri ertesi ayın yirmi üçüncü günü akşamına kadar (Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan 29.03.2019 tarih ve 115 numaralı Sirküler gereğince yirmi altıncı günü akşamına kadar) vergi dairesine bildirmeye mecbur olduğu, 119'uncu maddesinde ise yapılan vergi tevkifatının, vergi kesenler tarafından beyanname verecekleri ayın yirmi altıncı günü akşamına kadar bağlı bulundukları vergi dairesine yatıracakları belirtilmiştir.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve bu Kanun'a göre çıkartılan ikincil düzenlemelerde de yukarıda yer verilen hükümlere benzer düzenlemeler getirilmiş ve aylık prim ve hizmet belgelerinin en geç belgenin ilişkin olduğu ayı izleyen ayın 23'ünde Sosyal Güvenlik Kurumuna gönderileceği, prim tutarlarının da en geç söz konusu ay sonuna kadar Kuruma ödeneceği belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Özetle; Şirket tarafından işçilerin ücretlerinden söz konusu kişilerin Gelir Vergilerine mahsuben kesilen tutarlar ilgili ayı takip eden ayın 26'ncı günü akşamına kadar beyan edilip ödenmelidir. Ayrıca sosyal güvenlik primleri de benzer şekilde işçi ücretlerinden kesilmeli, Şirkete ait prim de bu tutara eklenerek belirlenen sürelerde ilgili Kuruma bildirilmeli ve ödenmelidir. Mahkeme ilamı ile belirtilen yükümlülüklerin ise geciktirilmeksin yerine getirilmesi gerektiği izahtan varestedir.

Yapılan incelemelerde 2019 yılı sonu itibariyle ilgili kurumlara ödenmiş olması gereken 314.784,24 TL sosyal güvenlik prim borcunun ve 95.610,47 TL vergi borcunun henüz ödenmemiş olduğu görülmüştür. Ayrıca gerek yılı içerisindeki vergi ve prim borçlarının süresinde ödenmemesinden gerekse de mahkeme ve icra ödemesi, aidat ve fatura ödemesi gibi diğer zorunlu ödemelerin zamanında yapılmamasından dolayı Şirketin 2019 yılında toplamda 64.206,59 TL gecikme zammı, faiz ve benzeri ödemelere katlanmak zorunda olduğu görülmüştür.

Söz konusu yükümlülüklerin yerine getirilmemesi 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre gecikme faizi, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun'a göre gecikme zammı gibi fer'i alacakların doğmasına ve Şirketin ilave mali yük altına girmesine sebebiyet vermektedir. Bu nedenle kanunen zorunlu ödemelerin vadelerine dikkat edilmesi ve

ödemelerin geciktirilmeksizin yapılması önem arz etmektedir.

BULGU 5: Kamu İhale Kanunu Kapsamında Yapılması Gereken Satın Almaların Bu Kanun Hükümleri Çerçevesinde Gerçekleştirilmemesi

Şirket tarafından gerçekleştirilen akaryakıt alımlarının incelenmesi sonucunda; söz konusu alımların yıllık toplam tutarı doğrudan temin için belirlenen limitin üzerinde olmasına rağmen herhangi bir ihale gerçekleştirilmediği, hatta doğrudan temin usulüne bile başvurulmadan doğrudan doğruya bir akaryakıt şirketi ile sözleşme yapıldığı ve bu sözleşme uyarınca akaryakıt alımının gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 2'nci maddesi uyarınca Şirketin Kanun kapsamında olduğu hususunda herhangi bir tereddüt bulunmamaktadır.

Kanun'un *"Temel ilkeler"* başlıklı 5'inci maddesinde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulünün temel usuller olduğu belirtilmiş, 22'nci maddesinde ise bazı özel durumlarda ihtiyaçların ilân yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temin usulü ile gerçekleştirilebileceği düzenlenmiştir. Bu kapsamda maddenin birinci fıkrasının (d) bendinde; *"Büyükşehir belediyesi sınırları dahilinde bulunan idarelerin onbeş milyar* (01.02.2019–31.01.2020 dönemi için 90.358,00 TL)*, diğer idarelerin beşmilyar Türk Lirasını* (01.02.2019–31.01.2020 dönemi için 30.101,00 TL) *aşmayan ihtiyaçları"* da bu kapsamda sayılmıştır.

Kanun'un 3'üncü maddesinde Kanun'dan istisna olacak alımlar belirlenmiş, maddenin birinci fıkrasının (g) bendinde belediye şirketlerinin de içinde bulunduğu kuruluş, müessese, birlik, işletme ve şirketler için özel düzenleme yapılmış, Kanun'un Geçici 4'üncü maddesinde, Kanun'un 3'üncü maddesinin (g) bendi kapsamındaki mal ve hizmetlerin neleri kapsadığına, ilgili kuruluşların talebi üzerine Kamu İhale Kurumu tarafından karar verileceği düzenlenmiştir.

Bu madde kapsamında Şirket tarafından 09.09.2003 tarihinde Kamu İhale Kurumuna başvuru yapılmış ve Şirket tarafından temin edilecek mal ve hizmetlerden hangilerinin Kanun'un 3/g maddesi kapsamında olduğuna ilişkin belirlemenin yapılması talep edilmiştir. Söz konusu talep üzerine Kamu İhale Kurumu tarafından Şirketin hangi teminlerinin 4734 sayılı Kanun'dan istisna edileceği detaylı bir şekilde belirlenmiş ve Şirkete bildirilmiştir.

Özetle; Şirket mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinde Kamu İhale Kanunu'na

www.balioglu.net

tabidir. Şayet yapılacak alım Kamu İhale Kurumu tarafından Şirket için belirlenen ve istisna kapsamında olan mal ve hizmet alımlarının içinde yer alıyorsa 2019 yılı için 13.857.591,00 TL'ye kadar olan söz konusu alımların 4734 sayılı Kanun'a tabi olunmadan yapılmasında herhangi bir mahsur bulunmamaktadır. Eğer söz konusu alım bu kapsamda yer almıyor ve yıllık tutarı 90.358,00 TL'nin altında ise o vakit mezkûr alım için Kanun'un 22'nci maddesinde belirtilen doğrudan temin yöntemi uygulanabilecektir. Yukarıda bahsedilen her iki durum da yapılacak alım için uygulanabilir değilse o halde Kanun'un 18'inci maddesinde belirtilen ihale usullerinden bir tanesinin seçilmesi ve uygulanması zorunlu olacaktır.

Yapılan incelemelerde Kamu İhale Kurumu tarafından Şirket için hazırlanan ve istisna kapsamındaki mal ve hizmet alımlarının yer aldığı Karar'da akaryakıt alımı için bir düzenleme yapılmadığı, bir başka deyişle söz konusu mal alımının istisna kapsamına alınmadığı görülmüştür. Yıllık ödemeler üzerinden yapılan incelemelerde ise akaryakıt alımları için bir yılda ödenen toplam tutarın Kanun'un 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirlenen limitin üzerinde olduğu, dolayısıyla Şirket için doğrudan temin yöntemi ile akaryakıt alımı yapılmasının da mümkün olmadığı tespit edilmiştir. Yukarıda da açıklandığı üzere "istisna" ve "doğrudan temin" kapsamında olmayan mezkûr alımın ihale yöntemlerinden biri ile yapılması zaruridir. Ne var ki akaryakıt ihtiyacı için 2019 yılında Şirket tarafından herhangi bir ihale gerçekleştirilmemiştir. Bunun yerine idarece belirlenmiş bir Şirket ile sözleşme imzalanarak akaryakıt alımları gerçekleştirilmiştir.

Şirket yetkilileri akaryakıt ihtiyacının sabit bir ihtiyaç olmadığını, yıl içinde değişkenlik gösterebildiğini, bu nedenle ihale yapılmadığını belirtilmişlerse de söz konusu hususun kabulü mümkün değildir. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun 24'üncü maddesinde ilave iş ve iş eksilişine ilişkin düzenlemeler yapılmıştır. Bu kapsamda ihtiyaç tam olarak belli olmasa bile yıllar itibarıyla öngörüler yapılması ve alımın iş artışı ve iş eksilişi sınırları dâhilinde gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Kaldı ki belli bir tutarda ihale yapılıp daha sonra bu tutar yetmediğinde veya beklenmedik bir olay gerçekleştiğinde tekrar ihaleye çıkılmasının önünde de herhangi bir engel bulunmamaktadır.

Buna göre; Kamu İhale Kanunu kapsamında olan Şirket tarafından bu Kanun'da belirtilen hükümlere uyulması, istisna ve doğrudan temin kapsamında olmayan alımlar için ihale usullerinden biri ile akaryakıt alımının gerçekleştirilmesi gerekirken, herhangi bir yarışma ve ihale olmaksızın, Şirket tarafından belirlenmiş bir akaryakıt şirketi ile sözleşme imzalanması ve alımın bu şirketten gerçekleştirilmesi mevzuat açısından uygun değildir.

www.balioglu.net

BULGU 6: Yönetim Kurulu Huzur Haklarının Hatalı Ödenmesi

Şirket tarafından yapılan ücret ödemelerinin incelenmesi neticesinde; Yönetim Kurulu üyelerine yapılan huzur hakkı ödemelerinin -ilgili Genel Kurul kararlarında bu yönde bir düzenleme olmamasına rağmen- "Net" tutar üzerinden yapıldığı, bir başka deyişle kurul üyeleri tarafından katlanılması gereken Gelir Vergisinin Şirket bütçesinden karşılandığı görülmüştür.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 1'nci maddesinde gelir tanımlanmış olup, gerçek kişilerin gelirlerinin Gelir Vergisine tabi olduğu, gelirin ise bir gerçek kişinin bir takvim yılı içinde elde ettiği kazanç ve iratların safi tutarı olduğu belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un 2'nci maddesinde geliri oluşturan bu kazanç ve iratlar sayılmış, "Ücret" gelirinin de bu kazanç ve iratlar arasında olduğu açıkça belirtilmiştir.

Kanun'un 61'nci maddesinde ücretin, işverene tabi belirli bir iş yerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatler olduğu belirtilmiş, ücretin ödenek, tazminat, kasa tazminatı (mali sorumluluk tazminatı), tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olması veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunmasının onun mahiyetini değiştirmeyeceği hüküm altına alınmıştır.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 8'nci maddesinde mükellefin, vergi kanunlarına göre kendisine vergi borcu terettüp eden gerçek veya tüzel kişiler olduğu; vergi sorumlusunun ise, verginin ödenmesi bakımından alacaklı vergi dairesine karşı muhatap olan kişi olduğu belirtilmiştir.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 11'nci maddesine göre yaptıkları veya yapacakları ödemelerden vergi kesmeye mecbur olanlar yani işverenler, verginin tam olarak kesilip ödenmesinden ve bununla ilgili diğer ödevleri yerine getirmekten sorumludurlar.

Gerçek usulde işçi ücreti vergilendirilirken ücretin safi tutarı, kaynakta kesintiye tabi tutulacak olup, kesintiyi de işveren yapacaktır. Bu husus Gelir Vergisi Kanunu'nun 94'ncü maddesinde açıkça belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere vergi sorumlusu olan şirket, vergi mükellefi olan yönetim kurulu üyelerinin istihkaklarına terettüp eden Gelir

www.balioglu.net

Vergisini, vergi güvenliği açısından kaynakta kesme yöntemiyle ödeme sırasında tevkif etmekte ve vergi dairesine beyan ederek ödemektedir.

Ücret, huzur hakkı gibi ödeme tutarlarının tespit edildiği iş sözleşmesi ve genel kurul kararlarında aksine bir hüküm yoksa yani "ücretli çalışan kişinin katlanması gereken Gelir Vergisinin de işveren tarafından katlanılacağı" veya yapılacak ödemelerin "net tutar" üzerinden gerçekleştirileceği belirtilmemişse ücret mukabili çalışanlara yapılacak ödemelerden söz konusu tutarlar düşüldükten sonra ilgililere ödeme yapılmalıdır. Zira söz konusu tutarlar normal şartlarda işverenin değil ücret mukabili çalışan kişilerin katlanması gereken tutarlardır.

Yapılan incelemelerde 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda yer alan hükümlere uygun olarak yönetim Kurulu üyelerine ödenecek huzur haklarının genel kurul tarafından tespit edildiği, bu kapsamda;

21.02.2018 tarihinde yapılan Olağan Genel Kurul toplantısında aynen; *"…Yönetim kurulu üyelerinin kişi başı huzur haklarının 21.02.2018 tarihinden geçerli olmak üzere yönetim kurulu başkanına 6.000,00 TL (Altıbin Türk Lirası) yönetim kurulu üyelerinin 5.000 TL (Beşbin Türk Lirası) olması hazirunun oy birliği ile kabul edildi",*

03.05.2019 tarihinde yapılan Olağanüstü Genel Kurul Toplantısında ise aynen; *"…Yönetim kurulu üyelerinin kişi başı huzur haklarının 03.05.2019 tarihinden geçerli olmak üzere yönetim kurulu başkanına 7.000,00 TL (Yedibin Türk Lirası) yönetim kurulu üyelerinin 6.000 TL (AltıbinTürkLirası) olması hazirunun onayına sunulmuş … nın olumsuz oyuna karşılık …. nın olumlu oyu ile kabul edilmiştir."* kararları alındığı görülmüştür.

Her iki kararda da ödenecek huzur hakkının "net tutar" olacağı veya yönetim kurulu üyeleri tarafından alınan istihkaka terettüp eden Gelir Vergisinin Şirket tarafından ayrıca üstlenileceğine ilişkin bir düzenleme yapılmamıştır.

Her ne kadar 21.02.2020 tarihinde alınan Genel Kurul Kararında huzur hakları "Net" olarak belirlenmişse de denetime esas olan 2019 yılında ödenen huzur hakları hakkında alınan ve yukarıya dercedilen 2019 ve 2018 yılı Genel Kurul Kararlarında "Net" ifadesine yer verilmediğinden belirtilen tutarların "Brüt" olarak alınması gerektiği açıktır.

Yapılan incelemelerde, yönetim kurulu üyelerine Genel Kurul kararlarında belirtilen tutarların net olarak ödenebilmesi için brüt tutarlar yükseltilerek Şirketin zarara uğramasına

www.balioglu.net

sebebiyet verildiği görülmüştür. 2019 yılında yönetim kurulu üyelerine huzur hakları için toplam 419.266,67 TL ödeme yapılması gerekirken ilgili kişilerin vergilerinin de Şirket tarafından yüklenilmesi sonucunda toplamda 528.470,57 TL ödeme yapılmış, 109.203,90 TL fazla ödemeye neden olunmuştur.

Buna göre; ilgili kişilere bordro düzenlenirken şayet Genel Kurul kararlarında "Net" ifadesine yer verilmemişse belirtilen tutarlar üzerinden ilgili mevzuat uyarınca yapılacak kesintiler gerçekleştirilmeli ve kalan tutarlar ödenmelidir. Aksi bir uygulama Şirket tarafından katlanılmaması gereken tutarların ödenmesi ve yersiz bir şekilde Şirketin zarar etmesine sebebiyet vermektedir.

BULGU 7: Faaliyet Raporunun Gerekli Bilgi ve Bölümleri İçermemesi

Şirket tarafından hazırlanan 2019 yılı Faaliyet Raporunun incelenmesi sonucunda, söz konusu Raporun mevzuatta öngörülen asgari bölüm ve bilgileri içermediği tespit edilmiştir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 516'ncı maddesinde şirketler tarafından hazırlanacak faaliyet raporları hakkında detaylı bilgiye yer verilmiş, maddenin ikinci fıkrasının (c) bendinde raporun yönetim kurulu üyeleri ile üst düzey yöneticilere ödenen ücret, prim, ikramiye gibi mali menfaatleri, ödenekleri, yolculuk, konaklama ve temsil giderlerini, ayni ve nakdî imkânları, sigortalar ve benzeri teminatları içermesi gerektiği ifade edilmiştir.

Söz konusu maddenin üçüncü fıkrasında ise yıllık faaliyet raporunun zorunlu asgari içeriğinin, ayrıntılı olarak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir yönetmelikle düzenleneceği belirtilmiş, bu kapsamda Şirketlerin Yıllık Faaliyet Raporunun Asgari İçeriğinin Belirlenmesi Hakkında Yönetmelik yürürlüğe konulmuştur.

Yönetmelik'in Üçüncü bölümünde yıllık faaliyet raporunun İçeriği ve bölümleri detaylı bir şekilde açıklanmış, bu kapsamda;

8'inci maddede, faaliyet raporunun ilk bölümü olan "Genel bilgiler" bölümünde şirketin ticaret unvanı, ticaret sicili numarası, merkez ve varsa şubelerine ilişkin iletişim bilgileri ile varsa internet sitesinin adresi ve yönetim organı, üst düzey yöneticileri ve personel sayısı bilgilerine yer verileceği,

9'uncu maddede, faaliyet raporunun ikinci bölümü olan "Yönetim organı üyeleri ile üst düzey yöneticilere sağlanan mali haklar" bölümünde huzur hakkı, ücret, prim, ikramiye, kâr payı gibi mali menfaatlerin toplam tutarları hakkında bilgiler bulunacağı,

www.balioglu.net

11'inci maddede, faaliyet raporunun dördüncü bölümü olan "Şirket faaliyetleri ve faaliyetlere ilişkin önemli gelişmeler" bölümünde yıl içerisinde olağanüstü genel kurul toplantısı yapılmışsa, toplantının tarihi, toplantıda alınan kararlar ve buna ilişkin yapılan işlemler de dâhil olmak üzere olağanüstü genel kurula ilişkin bilgiler kısmının olacağı,

12'inci maddede, faaliyet raporunun beşinci bölümü olan "Finansal durum" bölümünde şirketin sermayesinin karşılıksız kalıp kalmadığına veya borca batık olup olmadığına ilişkin tespit ve yönetim organı değerlendirmeleri hakkında bilgilere yer verileceği hüküm altına alınmıştır.

Şirket tarafından hazırlanan 2019 Yılı Faaliyet Raporunun incelenmesi sonucunda söz konusu Raporda; ticaret sicili, internet sayfası gibi bilgilere yer verilmediği; yönetim kurulu üyeleri ile üst düzey yöneticilere sağlanan huzur hakkı ve ücretler hakkında açıklamada bulunulmadığı; 2019 yılı içerisinde olağanüstü genel kurul toplantısı yapılmasına rağmen, bu hususa ilişkin herhangi bir kayda yer verilmediği; Şirket sermayesi kaybolmasına ve borca batık duruma düşülmesine rağmen bu husus hakkında herhangi bir değerlendirme yapılmadığı görülmüştür.

www.balioglu.net

Faaliyet raporu, Şirketin ilgili yıla ilişkin faaliyetlerinin akışı ile her yönüyle finansal durumunun doğru, eksiksiz, dolambaçsız, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtıldığı, şirketin gelişmesinin ve karşılaşılması muhtemel risklerin belirtildiği rapordur. Bu nedenle Şirketin mali yapısı, faaliyet ve bunların sonuçlarıyla ilgilenen gerek Şirketin sahip ve ortakları gerekse de diğer işletmeler, toplum bireyleri, kredi, finans ve yatırım kuruluşları için söz konusu raporlar mevzuatın öngördüğü tüm bölüm ve bilgileri içerecek şekilde hazırlanmalı ve sunulmalıdır.

BULGU 8: Şirket Ana Hizmet Binasının Ruhsatsız Olması

Şirkete ait bina ve taşınmazlar üzerinde yapılan incelemelerde Şirket ana hizmet binasının yer aldığı arsanın mülkiyetinin Şirkete ait olmadığı, söz konusu arsa için alınmış herhangi bir izin belgesi veya tahsis işlemi bulunmadığı, bununla birlikte hizmet binasına ilişkin yapı ruhsatı ve yapı kullanma izin belgesinin de olmadığı tespit edilmiştir.

Çankaya ilçesinde bulunan ve Şirket tarafından merkez bina olarak kullanılan yapıya ait arsa, Şirketin en büyük ortağı olan Ankara Büyükşehir Belediyesine aittir. Ne var ki mezkûr arsanın Şirkete devrine veya tahsisine ilişkin ilgili Kurum tarafından alınmış bir karar bulunmadığı gibi, arsanın ayni sermaye olarak Şirkete bırakıldığına dair bir karar da mevcut

değildir.

Her ne kadar arsanın sahibi olan Kurum, Şirketin en büyük pay sahibi ise de her ikisi birbirinden ayrı tüzel kişiliğe sahip ve ayrı kurallara göre yönetilen iki ayrı kurumdur.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 10'uncu maddesinde büyükşehir belediyelerinin, görevli olduğu konularda Belediye Kanunu ve diğer mevzuat hükümleri ile ilgisine göre belediyelere tanınan yetki, imtiyaz ve muafiyetlere sahip olduğu belirtilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15, 18 ve 75'inci maddelerinde belediye taşınmazlarına ilişkin düzenlemeler yapılmış, Kanun'un 15'inci maddesinin sekizinci fıkrasında ise aynen; *"Belediye mallarına karşı suç işleyenler Devlet malına karşı suç işlemiş sayılır. 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 75 inci maddesi hükümleri belediye taşınmazları hakkında da uygulanır"* hükmüne yer verilmiştir.

Söz konusu maddede yer alan 2886 sayılı Kanun'un 75'inci maddesinde; taşınmaz malların, gerçek ve tüzelkişilerce işgali üzerine, fuzuli şagilden tahsil edilecek ecrimisil bedelleri detaylı bir şekilde anlatılmış, bu kişilerin ilgili alandan tahliyesinin nasıl yapılacağı ayrıntılı olarak hüküm altına alınmıştır.

www.balioglu.net

Şirket tarafından Belediye taşınmazının ortada herhangi bir devir, satış ve tahsis olmadan kullanılması da fuzuli işgalin bir çeşididir. Bundan dolayı Şirket, merkez hizmet binasını tahliye etmek ve yüklü tutarlarda ecrimisil ödemek zorunda kalabilecektir.

Şirket merkez binasının bulunduğu arsa Şirkete ait olmadığı gibi binanın kendisi de yasal mevzuata uygun bir şekilde inşa edilmemiştir.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun 2'nci maddesi ile *"Belediye ve mücavir alan sınırları içinde ve dışında kalan yerlerde yapılacak planlar ile inşa edilecek resmi ve özel bütün yapılar"* Kanun'un kapsamına alınmış, Kanun'un dördüncü bölümünde ise yapı ruhsatı alınmasına ilişkin detaylı hükümlere yer verilmiştir.

Aynı bölümde yer alan 30'uncu maddede; *"Yapı tamamen bittiği takdirde tamamının, kısmen kullanılması mümkün kısımları tamamlandığı takdirde bu kısımlarının kullanılabilmesi için inşaat ruhsatını veren belediye, valilik bürolarından ... izin alınması mecburidir"* hükmüne yer verilerek yapıların fiilen kullanılabilmesi için ilgili belediyeden izin alınması zorunlu tutulmuştur.

Şirket merkez binası bu kapsamda incelenmiş ve binanın ilk yapım aşamasında yapı ruhsatının olmadığı, şantiye binası olarak kullanılan bir binanın daha sonra Şirket merkez binasına dönüştürüldüğü görülmüştür. Bu nedenle söz konusu binanın fiilen kullanılabilmesi için gerekli olan yapı kullanma izin belgesi de bulunmamaktadır.

Şirketin merkez binasının bulunduğu arsanın Şirkete ait olmaması, bununla ilgili gerekli izin, tahsis, satış, devir işlemlerinin yapılmamış olması; binanın İmar Kanunu hükümlerine aykırı yapılmış ve kullanıyor olması, söz konusu yapının her an tahliye ve yıkımı gibi riskleri doğurmakta, fuzuli işgalden dolayı yüklü tutarlarda ecrimisil bedeli ödenmesi gibi hususları gündeme getirmektedir. Mevzuata aykırı olan ve mali sürdürülebilirlik açısından ciddi riskler oluşturan bu hatalı uygulamanın düzeltilmesi için gerekli çalışmaların vakit kaybetmeksizin yapılması büyük önem arz etmektedir.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
http://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net